

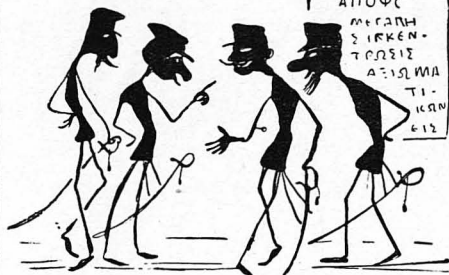
ΠΑΛΗΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΓΟΥΔΙ ΚΑΙ Η ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

Β'.
(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Εκείνες τις ημέρες πάλιν, στον Πύργο το Γιαννούπολο έτυχε να πάω κληρονομιά ένα σπίτι στο Κολωνάκι. Στο σπίτι αυτό εστέγασε ο Γιαννούπολος και όλα τα μέλη της «Φοιτητικής Ένώσεως»,

Οι αξιωματικοί συζητούν εις μυστικά συμβούλια

Όμως ετράθηξέ η Έλληνική αυτή οικογένεια από τους Τουρκαλβανούς, φαινόταν πως θα ήταν πολύ καλύτερα από την άνησυχία, το θόρυβο, τις τρέλλες, τα τραγούδια και την άναστατάσι που προξενούσαν στο σπίτι του Γιαννούπολου, οι προσφρονόντες σ' αυτό φοιτηταί, γιατί παρ' όλως τους κινδύνους που διέτρεχε, άποφάσισε να ξαναγορίσει στη Χεμισόρα.

— Πω, πω, πω, πό, όρέ, τί παλαδό κόσμο που έχει το Άθινα! λέγανε οι άγαθοί Ήπειρώτες.
Έτσι ήσαν τα πράγματα, όταν συνστήθη η «Ένωσις», ή έχουσα εκπολιτικών σχολών και μέλη... αναριθμητάς.

Έρχετο όμως να θροηδόν τώρα και γραφεία για το Σωματείο.

Η σπιτονοικοκυρά του ελιχγούδου της «Ένώσεως», έχουσα από τότε που καταργήθηκαν ή δεκάρες του Όθωνος, να πάρη νοίκι, διεμαρτύρετο κ' εφώναζε για τις νικητρινές των φοιτητών συνεδριάσεις.

— Μή φρονάζεις, κυρά Γιάννα, της έλεγαν, το Ρωμάϊκο θά φτιάσουμε. Κακό κανένα δεν θά κάνουμε.

— Μά, άν είνε να μού χαλάσετε το σπίτι, όσο να το φτιάσετε, σπάτην να γίνη το Ρωμάϊκο!...

Εύτυχως θρόθηκε ο λαοπρόβλητος κ. Φαρδούλης, ό οποίος παραχώρησε το έλ της όδου Εδμηλίδου γραφείο του χάριν της Πανεπιστημιακής Ένώσεως, ή όποια έφουσε κανε κ' έμεγάλωνε διαρκώς, άποκτήσασα τώρα 32 φοιτητάς και ένα Μ ι σ ό ν... το όνομα.

Έτσι ήμιασε τριαντάδοι και Μ ι σ ό σ !
Τότε άντεθή στο διοικούν συμβούλιο να έρχεται σέ συνεννοήσεις μετά του μυστικού άξίμα Συνδέσμου των αξιωματικών. Οι αξιωματικοί μ' εύχαριστήσι δέχτηκαν τους φοιτητάς σέ συνεργασίαν και Ι διαίτερος, πρὸς τούτο, τόπος, όρίστηκε ένα ξενοδοχείο στην Όμόνοια, όπου έπιτροπή αξιωματικών και φοιτητών τρώγουσα κοκορέται και... Βαλκανικήν Χερσόνησον, ανήρχετο και έκανόνιζε τά της σωτηρίας της Έλλάδος.

ΑΠΟΥΣ
ΜΑΤΑΡΗ
ΣΤΡΕΚΕΝ
ΤΡΩΞΙΣ
ΑΪΝΩΜΑ
ΤΙ
ΚΑΝ
ΕΙΣ

παινε πλέον να είνε φοιτητική. Άποφασίστηκε λοιπόν να μή γίνη δεκτός κανένας διδάκτωρ, και τούτο άνεγράφη και στον κανονισμό. Έξαιρέσεις έγινε μόνον για τον Πάνο Ταυτοίλια, γιατί αυτός ήταν ό συλλαβών την ιδέα της «Ένώσεως».

Χαρακτηριστική ήταν κ' ή άπάντησις του Ζουλούμη, όταν του ελεταν, ότι δεν γίνεται δεκτός στην «Ένωσις».

— Γιατί ;
— Γιατί δεν είσαι πλέον φοιτητής.
— Πούσ τὸ ελετε πὸς δεν είμαι ;
— Μά... δεν έχετε πάρεσι δίπλωμα ;
— Τι κ' άν πήρα ή δὲν πήρα δίπλωμα ;... Έγώ και άμα πάρω δίπλωμα από τη μιά σχολή, έγγράφουμαι στην άλλη για να είμαι πάντα φοιτητής!...

Πάνολος ή Πανεπιστημιακή νεότης !

Τις παραμονές της εκρήξεως του κινήματος, ή «Πανεπιστημιακή Ένωσις» άρμόμωσε διακόσια περίπου μέλη, που ήσαν, καθώς έλεγαν, «φραντακιά». Είχε γίνει πλέον σωματείο με έπιβολή. Οι πολιτικοί το ύποβλέπανε και προσπαθούσαν να τὸ διαλύσουν. Η άστυνομία άρχισε ν' άνησυχί. Η νικητρινές συνεδριάσεις τώρα γίνόντουσαν πούλωρες, λόγοι φλογεροί έξεφρονούντο κατά της φανλοκρατίας, προγραφαί πολιτικών άπερασίζοντο και όσοι πίστεως έδίδοντο. Άρχισε επίσης άλληλογραφία πυκνή με φοιτητάς, που θροισκόντουσαν στις επαρχίες. Στη Σάαρτη, στη Λαμία, στα Καλάβρυτα, στη Ναύπακτο, και δεν θυμούμαι που άλλου, ήσαν ίδουθή παρασηματα της «Πανεπιστημιακής Ένώσεως». Τά πράγματα άρχισανε να σοβαρευθουν και το πιστεύαμε και μεϊς!...

Σε λίγες μέρες φτιάσαμε και τη σφραγίδα της «Ένώσεως». Μιά νεκροκεφαλή με δυό κόκκαλα νεκρού συμπλεγμένα. Άπόχτησε επίσης ή «Ένωσις» κ' άρχετο, στο όποιο φυλαγότανε διη ή άλληλογραφία μετά του Στρατιωτικού Συνδέσμου και άλλων σωματείων, ταξινόμημένη και καταταγμένη προσπόντως. Θυμούμαι τίς έπιστολές του Στρατιωτικού Συνδέσμου. Μιά σφραγίδα με μιά Έλληνική σημαία στη μέση, κ' ένα γρανίμμα πολύ-πολύ καλλιγραφικό, σάν γυναικείο.

— Χέρι που γράφει τά γράμματα αυτά δεν που γεμίζει το μάτι για χέρι έπαναστάτου στρατιωτικού, ελετα.

Ένας φοιτητής της Θεολογίας άνέλαβε τότε να φέρη παραδείγματα ήρώων καλλιγράφων, αλλά του έπεβλήθη σιωπή, πρὸς χάριν της πατρίδος!...

— Ό καιρός είνε πολύτιμος και δεν πρέπει να χάνεται με άνοησίες! ελετεν έπιτακτικά και άπαγορευτικά ό διοικούν συμβούλους της ήμερας.

Ό Στρατ. Σύνδεσμος έδειχνε έμπιστοσύνη στην Ένωσις.

Η έμπιστοσύνη αυτή ένθουσιάζε τόσο πολύ τους φοιτητάς, ώστε να... παρρηκτρέπονται από νεανικές έπαναστατικές όρμές.

Η άστυνομία όμως πούχε μυστεί τά πράγματα, βαρυνθείσα πλέον τη φοιτητική εκείνη φασαρία, πολόκρησε ένα θρόδν τά γραφεία όπου συνεδρίαζε ή διοικούσα έπιτροπή κ' ένα πλήθος συνωμοτών, και όπου υπήρχαν τά άρχεια της «Ένώσεως», τά τόσο ένοχοηστικαί και επικινδύνα...

Άπό της στιγμής εκείνης, λίγες μέρες από της

Πλείστοι φοιτηταί προσήρχοντο.

Μιά μέρα ό καφετζής καθός μούφερεν την μούρη άμαρτία των καφερειών...

Ενωτμεταξύ νέου φοιτηταί προσήρχοντο κ' ένεγράφοντο στην «Ένωσις», μεταξύ των όποιων και ό Χατζηγιάνης άπ' τη Λάρισα, ό Θεμ. Παπαευσταθίου, του ύπουργείου σήμερα της Δικαιοσύνης, ό σήμερον γενικός γραμματεΐς ενός των άγροτικών κομμάτων της Έλλάδος και άλλοι. Ό θόρυβος δέ που γινότανε στις εφημερίδες, προσείλκυσε και άλλους παλινούς φοιτητάς, πρωταγωνιστήσαντας στις παλαιές ταραχές του Πανεπιστημίου. Την έποχή αυτή ήσαν πειά διπλωματούχοι και διδάκτορες, όπως ό Στάθης ό Ζουλούμης και άλλοι.

Η προσέλευσις του Ζουλούμη και άλλων ζωηρών στοιχείων ήταν έπιθημητή βέβαια στην «Ένωσις». Προέκυψε όμως ένα ζήτημα. Άν ένεγράφοντο αυτοί, ή Ένωσις έ-

Η άστυνομία είχε μυστεί τά πράγματα...

15ης Αυγούστου, άρχισε και η πολεμική του Συνδέσμου δράσις. Έξ άλλου, άρκος μυστικισμός άρχισε να επικρατεί και στα της «Ενώσεως». Και τόσο μάλιστα πολύ, ώστε μια μέρα, ο καφετζής του «Κέντρου», καθώς μω έφερε τη μούρη των καφερετίων άμαρτια, έσκυψε και μω έλεγε εμπιστευτικώς, μων ξεροντας διτ είμαι μέλος της 'Ενώσεως, όλα τα... μουσικά τα λεχθέντα, άποφασισθέντα και διανοηθέντα υπό τω τρομερού αυτού, αλλά και ώραιου και άλληρομήνυτου επαναστατικού Σωματίου.

— Δέν πιστεύω, τού άπάντησα, προσκοιούμενος. Κάποιος θά σέ γέλασε!

— Ναι, μω τόν Θεό. Αυτό πού σού λέω! Τούς άκούω κάθε μέρα νά τά σκίζηθουν, μυστικά όμως πάντοτε, δώ πέρα! Θά γίνη επανάστασις, άκου πού σού τό λέω!...

Απομόνησα τόν δροκ και τό καταστατικό της 'Ενώσεως. «**Η Πανεπιστημιακή 'Ενωσις συνέστη**, ως έλεγε τό καταστατικό, **έν μέρη της πανταρχόθεν έκδηλουμένης, επί της καταστάσεως της Πατριός... κοινής γνώμης και της υπό πάντων των στοιχείων της Πολιτείας επιδιωκομένης άνορθώσεως των ήθικων και άλλικών άδυναμιών τού Κράτους, ύπερ, μικρόν μόν οι πατέρες ήμών εις ήμάς παρέδωσαν, μέγα δέ κλπ., κλπ., κλπ.**»

Και άκολουθούσε συνέγεια της παραγράφου από έκαστό άκόμα στίχου, γιά νά μως πη διτ:

«...Πανολος ή Πανεπιστημιακή νεότης κατέρχεται ίνα άγωνισθή κλπ. είτε ειρηνικώς, είτε ένόπλιως τόν άγώνα πρός κλπ. και δημιουργίαν μεγάλης Πατριός κλπ., κλπ., κλπ.»

Η «'Ενωσις» είχε και σύνθημα μυστικό: «Π α τ ρ ι ε ς Μ ε γ α λ η ρ ή, λέξεις τις όποιες κάθε Πισιοργικός πού έρχότανε στην 'Αθήνα, γιά τό δίπλωμα και τό... κοριτίο της ασπιτοκοινορίας ώφειλε νά ένδμηψάται, γιά νά γίνηται δεκτός...»

Η «'Ενωσις» είχε λάθει και άποφάσεις τρομερές, ή όποιες προετίσσαντο τού δροκου και ή όποιες άπεδοκίμαζαν τούς αιτίους της «κατά ζηρήν και θάλασσαν άδυναμίας της Πατριός, τούς πρδότας και άλλους τούς έπωποηθέντες διενθύνοντας επί 50 χρόνια τα 'Ελληνικά πράγματα και τα 'Ελληνικά δημόσια».

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η συνέγεια.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΟΥ

Οι 'Ιταλοί έχουν ένα ωραίοτατο μύθο γιά τήν δημιουργία τού αλφαβήτου. Άκούστε τον: «Στά παλιά χρόνια, οι πρώτοι άνθρωποι της γης φιλάγαν κατάδια και δέν στεκόντουσαν ποτέ στον ίδιο τόπο, αλλά πλανήτοντουσαν εδώ κι εκεί στα μέρη όπου εύρισκαν πλούσιες βοσκές.»

Μια μέρα ένας από τούς γυνούς τού 'Ιάφεθ, τσοπάνος κι' αυτός όπως κι' όλοι οι άλλοι, άποκομήθηκε στην έρημιά κοντά στα πρδβάτα του κι' είδε ένα παράξενο όνειρο.

Τού φάνηκε σάν νά βρισκότανε σ' ένα ψηλό βουνό κι' από εκεί ξεχώρισε πέρα μακριά τις σκηνές της φυλής του καθώς και άλλων γειτονικών φυλών.

Καθώς άντικρυσε τό θέμα αυτό, ή καρδιά του σκίρτησε δυνατά, άπλωσε τά χέρια του πρds τις σκηνές κι' έβγαλε μια δυνατή φωνή γιά νά καλέση τούς δικούς του.

Η άπόστασις όμως πού τούς χώριζε ήταν μεγάλη και δέν μπόρεσε ν' άκουστή. Η φωνή του χάθηκε μέσα στο διάστημα.

Τού κάκου παρακάλεσε τά σύννεφα νά τόν μεταφέρουν κοντά στους γονείς του, τά πουλιά νά τόν δανείσουν τά φτερά τους, τόν άνεμο νά τού πάη τά λόγια εκεί πού ήθελε. Ούτ' ό άνεμος, ούτε τά πουλιά, ούτε τά σύννεφα άκουσαν τις παρακλήσεις του.

Στά μάτια τού βοσκού γέμισαν τότε από δάκρυα και, ύψώνοντας τό βλέμμα του πρds τό Θεό, φώναξε έκτετατικά:

— Παντοδύναμε Θεέ, άπάλλαξέ με άπ' αυτή τη δυσκολία πού με βρήκε και κάμε, σ' αυτή τήν έρημιά πού είμαι, νά μπορώ νά μιλω στους άλλους ανθρώπους και νά καταλαβαίνω διτ μου λένε...»

Τότε κατέβηκε ένας άγγελος από τόν ουρανό, τού παράδωσε μια πινακίδα πού ήταν άπάνω της χαραγμένα κάτι σημεία, και τού είπε:

— Ο Θεός εισάκουσε τήν προσευχή σου και σού στέλνει διτ τού ζήτησες.

Η πινακίδα εκείνη περιείχε τό αλφάβητο, μέ τό όποιο οι άνθρωποι μπορούν και συνεννοούνται από τότε θαυμασία μεταξύ τους.

ΖΑΚΥΘΙΝΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

- 'Αδύνατο εινε νά γενή χοίρου μαλλί μετάξι.
- 'Αν σέ ρίξει τ' άλλόγο σου, πέλενε και σέργε το.
- Άρρωστον χείλη φραίνονται και νηστικού μω γούδλες.
- Γάμος ύψιμος, παιδιά τ'ς όρφάνιας.
- 'Ας εν' πολύ τό γένος μου κι' ής τό μωσαί ή χόφα.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΚΟΥ

Μια φορά, στα παλιά τά χρόνια, ένας Άσούριος χωρικός ξεκίνησε από τό χωριό του μέ τη γίδα του και πήγε νά τήν πουλήση στη Βαγδάτη. Στο δρόμο, ο χωρικός πήγαινε καβάλλα στο γάιδαρο του και ή γίδα τόν άκολουθούσε, έχοντας κρεμασμένο στο λαμό της ένα κουδούνι.

Θά τήν πουλήσω τριάντα δηνάρια, έλεγε μέ τό του τού ο χωρικός, και μέ τά χρήματα αυτά θ' αγοράσω ένα καινούργιο σαρίκι κι' ένα ώραίο φάρεμα πού θά τό ζώνω στη μέση μου μέ ζώνη μεταξωτή. Τότε θάμια τ' ώμορφοτερο παλληγκάρι τού χωριού κι' όλες ή κοπέλλες θά με γλυκοκιντάρουν και θά μου χαμογελούν...

Καθώς έκανε τις σκέψεις αυτές κι' ήταν ευτυχιμένος γιά τη χαρά πού τόν περιέμενε, τόν είδαν τρεις κλέφτες τού δρόμου κι' άποφάσισαν νά τού πάρουν τή γίδα, τό γάιδαρο και τά ρούχα.

Καθώς λοιπόν ο χωρικός προχωρούσε μπροστά, ο ένας άπ' τούς κλέφτες πλησίασε κρυφά, έβγαλε μ' έπιτηδειότητα τό κουδούνι από τό λαμό της γίδας και τό κρέμασε, χωρίς νά τό καταλάβη ο χωρικός, στην ουρά τού γαϊδαρού. Έπειτα πήρε μαζί του τη γίδα κι' έγινε άφαντος.

Ο καβαλλάρης, άκούοντας πάντα πίσω του τόν ήχο τού κουδουνιού, έξακολουθούσε τις δνειροπολήσεις του, χωρίς νά ύποψιαστή τήν κλοπή.

'Αλλά όταν σέ λίγο γύρισε και κίτταξε πίσω, είδε μ' έκπληξι κι' άπόγνωση πώς ή γίδα τόν έλειπε. Άρχισε τότε νά ρωτάει όποιον εύρισκε μπροστά του μήπως είχαν ίδει καμιά γίδα.

Μέ τήν εύκαιρία όμως αυτή τόν έξέγινε κι' ο δεύτερος κλέφτης και τού έλεγε, δείχνοντάς του ένα κουνελάκι: — Είδα εκεί ένα έναν άνθρωπο λού ετρεξε και βαστούσε στους ώμους του μια γίδα.

Ο χωρικός ξεπέξεψε όμως και παρακάλεσε τόν ύποχρεωτικό ξένο νά κρατήση γιά λίγο τό γάιδαρο, ως δτου νά πιάση αυτός τόν κλέφτη.

Έπειτα, χωρίς νά χάση καθόλου καιρό, έτρεξε πρds τό μονοπάτι πού τού είχε δείξει ο άγνωστος. Άφου περιπλανήθηκε κάμποση ώρα χωρίς νά ίδη ούτε τόν κλέφτη, ούτε τη γίδα πουθενά, γύρισε λαχνασιμένος εκεί όπου είχε άφήσει τό γάιδαρό του.

Φανταστήτε όμως πόσο μεγάλωσε ή έκπληξι κι' ή άπόγνωση τού όταν δέν βρήκε εκεί ούτε τό γάιδαρο, ούτε τόν άπατεμένο, στον όποιο είχε εμπιστευθεί τό ζωο του γιά νά τό πουλάξη.

Ένώ περπατούσε σκεπτικός και στενοχωρημένος, γεμάτος όποια και ντροπή, είδε ξεφαν να έναν άνθρωπο φτωχό, όπως φαινόταν άπ' τό έξωτερικό του, πού καθόταν σιμά σ' ένα πηγάδι και θηροψύσε γοερά.

Ο χωρικός τόν λυτήθηκε, κι' εκείνη είχε καλή καρδιά και συμπόνουσε τούς δυστυχιμένους, τόν έξέγινε και τόν ρώτησε ποιά ήταν ή αιτία πού δέν έκανε νά κλαίη.

— Ω συφορά μου! φώναξε τότε μέ θηρηγική φωνή ο φτωχός. Είχα διηάσει στο δρόμο κι' ήρθα σ' αυτό τό πηγάδι γιά νά δροιστώ. Ένώ όμως προσπαθούσα νά βγάλω από μέσα νερό, μου έπεσε στο πηγάδι ένα σακκούλι μέ διαμάντια πού μου τά είχε εμπιστευθεί ο χαλιφης της Βαγδάτης. Και τώρα είμαι πολύ στενοχωρημένος, γιατί ο χαλιφης θά με περάση γιά κλέφτη και θά με σκοτώση χωρίς άλλο...

— Μά γιατί δέν καταβαίνεις κάτω νά τά βρής; τόν ρώτησε ο χωρικός άποφώντας γιά τη θλακία τού άγνωστού.

— Γιατί τό πηγάδι εινε βαθύ, άποκοίτηκε εκείνος, κι' εγώ είμαι άσηνήστους και φοβάμαι... Άν έξεις όμως τήν καλωσύνη νά κατεβής έσύ, σού δίνω γιά τόν κόπο σου τριάντα δηνάρια...

Ο χωρικός δέχτηκε μέ χαρά τήν πρότασι του κι' άρχισε νά βγάξη τό πανοφάρι του, τό φορέμα του και τά παπούτσια του, ύχαριστώντας ολόψυχα τό Θεό γιά τήν άνέλπιστη τύχη του.

'Αλλά μόλις κατέβηκε στο πηγάδι νά βρή τά διαμάντια, ο φτωχός πού δέν ήταν άλλος άπ' τόν τρίτο κλέφτη, άρπαξε τά ρούχα του και πήγε ν' άνταμώνση τούς συντρόφους του πού είχαν κλέψει προηγήτερα τη γίδα και τό γάιδαρο.

Κι' έτσι ο δυστυχιμένος χωρικός γύρισε στο χωριό του κλαίοντας και τραβώντας τά μαλλιά του. Εύτυχώς βρήκε τού δρόμο κάποιο γνώριμό του και δανεισθηκε άπ' αυτόν ένα ρούχο γιά νά κρύψη τη γύναια του και νά μω ντροπισατή περισσότερο.

Ο ΓΡΗΓΟΡΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Μια φορά, κάποιος ζωγράφος της αρχαιότητας έδειχνε έναν άπαισιο πινακά του, λέγοντας μέ ύπερφηρβανεία:

- Έγώ ζωγραφίζω γοήγορα.
- Και ο διάσημος ζωγράφος 'Ατελλής άπάντησε, κουνώνοντας τό κεφάλι του:
- Τό βλέπω!...